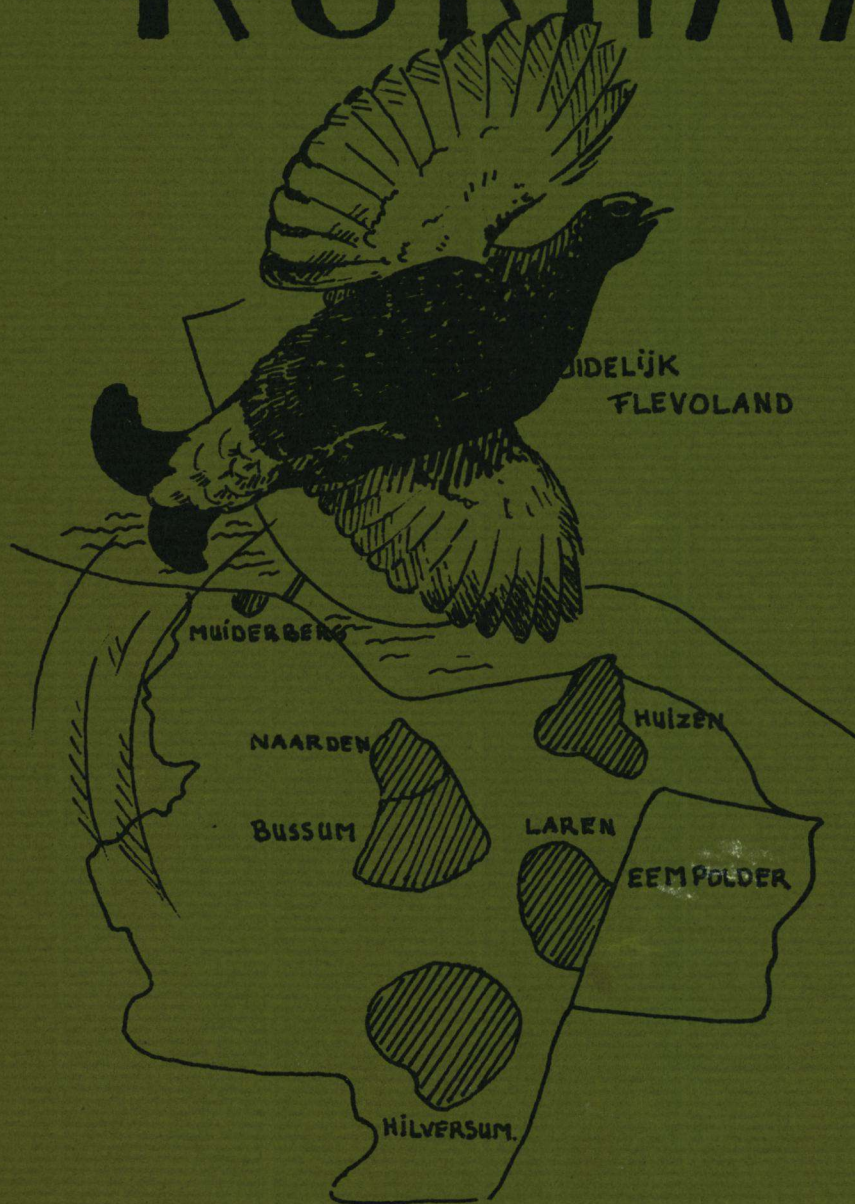

DE KORHAAN

VOGELWERKGROEP

HET GOOI EN OMSTREKEN

SCHOENMAKER BLIJF BIJ JE LEEST

Ziezo, een deel van de trekvogels die in het zuiden hebben overwinterd, heeft de reis overleefd en de broedgebieden heelhuids bereikt. Vele gevaren hebben zij kunnen ontwijken. Niet alleen de vele gifspuiterijen die bv. in Afrika vele malen erger zijn dan in Europa, maar ook de niets ontziende jacht en vangst eist onbarmhartig haar tol. Tegen gevaren waar wij direkt iets tegen kunnen doen, moeten wij actie voeren. Dat is de immense vogeljacht en vangst in Italië waar vooral de voorjaarsjacht op de tijdens de najaarstrek sterk uitgedunde groepen vogels opnieuw zijn tol eist. De Italiaanse organisatie tegen deze vogelmoord wordt met geld door het Nederlands Comité Bescherming Trekvogels gesteund.

Het ligt in de bedoeling, ook in andere landen waar de vogeljacht bestreden moet worden, de organisaties die hiertegen actie voeren, geldelijk te steunen omdat zij nu nog ver in de minderheid zijn in vergelijking met jagers en vogelvangsters. De grootste Nederlandse organisaties op dit gebied: Wereld Natuur Fonds (inc. Rangers), Dieren- en Vogelbescherming, Politie-dierenbescherming en de Stichting "Het Vogeljaar" hebben zich in dit comité verenigd. De Rangers (de junioren van het Wereld Natuur Fonds) houden ten bate van dit comité een mini-actie door de verkoop van stickers.

Wat vinden de teruggekomen trekkers in ons land? Gevaren zijn er ook in ons land legio, zoals het gebruik van vergif (door gemeenten en particulieren), vaak langs bos- en heggzones, waar zo veel vogels voorkomen. Pesticiden, herbiciden, wegverkeer, hoogspanningsleidingen, recreatie, ruilverkaveling, watervervuiling, geluidsoverlast en nog een hele serie andere gevaren.

We moeten deze gevaren signaleren als we ze tegenkomen en alert blijven.

Uitkijken en dagen tellen. In ons eigen gebied, het Gooi en omstreken natuurlijk in de eerste plaats, want hier kennen we als geen ander de situatie beter dan elders.

In ons land is het dus ook geen koek en ei. En met "ei" bedoel ik dat de ^{mm} raaptijd van de Kievitseieren dit jaar, onder protest van de Friese Kievitseierenzoekers (alias vogelbeschermers), teruggebracht is tot 6 april.

De Friezen willen hun eieren blijven zoeken in ruil voor een goede "nazorg". Welaan, het doet aan chantage denken, maar in elk geval zou de handel moeten worden afgeschaft. Over de jaarlijks aangevoerde aantallen Kievitseieren moet men niet te min denken. Onnozele burgemeesters denken dat al die geraapte eieren anders toch niet uitgekomen waren! Het rapen zou in andere delen van het land, waar de bescherming van de weidevogels niet zo sterk verweven is met de traditie van het eieren zoeken, afgeschaft moeten worden. Dat zou een stap in de goede richting zijn. Juist nu de koningin het eerstgevonde Kievitseij niet meer zal aannemen, komen er steeds meer "diebaren" die het nodig vinden als "representatieve daad" het eerste ei in hun gemeente of provincie te aanvaarden. Ook de burgemeester van Hilversum meende talloze protesten die hij hierover ontving te moeten afwimpelen. Hij beroept zich op "ornithologen van naam" en "wetenschappelijke publikaties" die zouden verklaren dat de Kievit in ons land niet achteruit gaat. Wellicht verouderde publikaties want de recente literatuur laat toch wel iets anders weten (Rapp. febr.1975, SBB Friesland, afd. Natuurbehoud "Weidevogelstand gem. Utingeradeel en Smallingerland"; J. Veen "De verstoring van weidevogelpopulaties" in "Stedebouw & Volkshuisvesting" 54(1):16-26). Op de tien vingers is na te gaan dat behalve de daling van het grondwaterpeil (waardoor veel Kieviten verdwijnen) ook ruilverkaveling, wegenbouw, huizenbouw en onrust, aan de vogels geen goed doen. Eieren zoeken veroorzaakt onrust in het land en zelden stoort men zich aan de wettelijke bepalingen. Laten we in dit tijdperk van inventarisaties en avifauna's bij onze "leest" blijven. Aktief zijn in onze eigen omgeving. Neem nu de plannen voor het Spanderswoud. Door onze medewerking en onze gegevens kunnen we er toe bijdragen dat het Spanderswoud aantrekkelijker wordt gemaakt voor de vogels. En zo blijft er links en rechts om ons heen nog veel te doen!

PROGRAMMA

- donderdag 22 mei : KONTAKTWERKAVOND in het noodschooltje, Graaf Wichmanstraat 3, Hilversum. Aanvang; 20.00 uur.
Op deze avond zullen wij ons voornamelijk bezighouden met de uitwerking van de gegevens, welke zijn vergaard tijdens het inventarisatie-weekend.
Uiteraard blijft er tevens de mogelijkheid een praatje te maken met de aanwezigen, het inzien van de tot nu toe ontvangen literatuur en het bijwerken van het waarnemingenarchief.
- zaterdag 24 mei : OCHTENDEXCURSIE LANDGOED HILVERBEEK,
gelegen in de gemeente 's Graveland. Eigenaresse is Natuurmonumenten. Evenals Gooilust dateert dit landgoed uit de zeventiende eeuw. Het is bekend vanwege de fraaie bossen (voornamelijk beuken) en vijvers. De bosbodem vertoont een rijke verscheidenheid aan bosplanten en langs de vijvers treft men een spontane vegetatie van allerlei oeverplanten aan.
De buitenplaats herbergt daardoor een rijke vogelbevolking, waarmee u tijdens deze circa 3 uur durende excursie - onder leiding van de heer J.Taapken - kunt kennismaken.
- donderdag 29 mei : AVONDEXCURSIE OP HET NAARDERMEER.
Vertrek: 19.00 uur vanaf het huis van de fam. Hoetmer. Dit is te bereiken door vanaf de Torenflat in Naarden, via de Overscheenseweg (paralel aan de rijksweg) bij het bord "NM - visserij" links af te slaan. De tocht duurt tot ongeveer 22.00 uur.
Opgaven tot uiterlijk 17 mei bij C.de Rooy, tel. 02158-1641 (na 18.00 uur). Kosten: f 6,50 pp. vooruit te voldoen.
- vrijdag 6 juni : INVENTARISATIE-AVOND-EXCURSIE ANKEVEENSE PLASSEN.
Deze excursie staat onder leiding van de heer J.Harder. De bedoeling is dat tijdens de avonduren een telling, ter aanvulling van de gegevens van het in mei van dit jaar gehouden inventarisatie-weekend, te houden. Deze excursie is ook voor die leden, die wel eens willen weten hoe zo'n inventarisatie in zijn werk gaat. Aanvang: 19.00 uur. We vertrekken vanaf de parkeerplaats naast de RK kerk in Ankeveen.
- vrijdag 13 juni : NACHTEXCURSIE LANGS DE UITERWAARDEN VAN DE GROTE RIVIEREN.
Tijdens de nachtelijke uren van vrijdag op zaterdag hopen we te kunnen genieten van de sfeer van roepende en zingende vogels in de nacht. Vooral hopen we - net als in voorgaande jaren - het raspande geluid van de Kwartelkoning te horen. alsmede de geluiden van andere ral-achtigen, uilen, Bosrietzanger en Blauwborst, terwijl bij het ochtendgloren een hele reeks vogels zich zal laten horen en zien. Offer voor één keer uw nachtrust op en geniet van deze tocht (onder leiding van de heer D.A.Jonkers). Opgeven: zo snel mogelijk doch uiterlijk 1 juni a.s. bij C.de Rooy, tel.02158-1641 (na 18.00 uur)
Haast u! Het aantal liefhebbers zal ongetwijfeld groot zijn.

VERSLAG VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN DE VOGELWERK GROEP HET GOOI
e.o., gehouden op 27 maart 1975.

Aanwezig: de bestuursleden J.Harder, voorzitter, J.Klein, secretaris,
mevr. H.E.Disselkoen-Piepers, penningmeesteresse, mevr. M.A.F.H.
de Wijs-Tabois en R.van Poelgeest;

25 leden;

Afwezig: de bestuursleden mevr. L.J.Dwars-van Achterbergh en mevr. A.C.
Hartlief.

De voorzitter opent de vergadering, heet de opgekomen leden hartelijk welkom en geeft vervolgens een kort overzicht van de activiteiten in het afgelopen verenigingsjaar.

Hij merkt daarbij op dat hij in het eerste jaar van zijn voorzitterschap zijn taak vooral heeft gezien in een goede coördinatie en het aantrekken van nieuwe medewerkers voor de diverse subgroepen.

De subgroep avifauna loopt thans goed. Het administratieve kader is uitgebreid en versterkt. Dank zij de huisvesting in de noodschool is de subgroep ook beter in staat haar werkzaamheden te verrichten.

De ledenavonden in het afgelopen seizoen zijn zeer geslaagd te noemen. Suggesties van de leden voor de avonden in het seizoen 1975/76 worden gaarne ingewacht.

De vogelcursus was eveneens een succes. Voor de VWG zijn deze cursussen van veel belang, omdat hieruit vele nieuwe leden kunnen worden geworven. Hij brengt dank uit aan de ringers, die weer enkele malen interessante terugmeldingen hebben doorgegeven.

Hierna wordt het verslag van de algemene ledenvergadering van 28 maart 1974, nr. 4, zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd.

Vervolgens worden de verschillende jaarstukken besproken.

a. Naar aanleiding van het verslag van de secretaris merkt de heer L.F. Rynja op dat de afspraak die is gemaakt met de commissie, die de vogelcursussen organiseert, daarin niet geheel correct is weergegeven.

Hoewel de portee van deze opmerking het bestuur ontgaat, is het bereid de door de heer Rynja voorgestelde redactie over te nemen.

Deze luidt als volgt:

Met de commissie, die deze cursussen organiseert, werd overeengekomen dat:

- de zelfstandige financiële administratie, zoals deze tot nu toe door de commissie is gevoerd, zal worden gecontinueerd;
- de commissie het bestuur telkenmale zal medelen waar en wanneer een vogelcursus zal worden gehouden;
- de commissie het bestuur, op zijn verzoek, zal inlichten over de financiële positie van de commissie;
- de apparatuur, welke uit het batig saldo is of zal worden aangeschaft, eigendom is van de VWG;
- deze apparaten voor de VWG beschikbaar zijn, indien zij niet voor een vogelcursus zal zijn benodigd.

b. Het verslag van de subgroep avifauna geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

De voorzitter doet nog eens een beroep op de leden om medewerking te verlenen aan deze subgroep.

c. Met betrekking tot het verslag van de subgroep nestkasten, deelt de voorzitter mede dat hij momenteel met enkele leden in bespreking is over het overnemen van de taak van de heer Moolenbeek. Voorts zijn bij de heer K. Visser nestkasten voor Gierzwaluwen te verkrijgen ad. f 10,- per stuk. Het verzoek om nestkasten te mogen plaatsen op de terreinen van de Utrechtse Waterleiding werd afgewezen.

d. De verslagen van de subgroepen excursies en Z.Flevoland geven evenmin aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Bij de bespreking van het redactiebeleid van De Korhaan vraagt de heer K.Visser aandacht voor de rubriek Veldwaarnemingen. Het is volgens hem niet nodig hierin de veel voorkomende soorten op te nemen.

De voorzitter zegt toe dat met de samensteller van deze rubriek nog eens overleg zal worden gepleegd. Hij acht het wel van belang dat op de een of andere manier de namen van de inzenders van waarnemingskaarten worden gepubliceerd, omdat hiervan een stimulerende werking uitgaat.

De heer L.F.Rynja deelt mede dat hij nog maar kort aan de vervaardiging van De Korhaan kan meewerken en vraagt daarom dringend om vervanging. Van de aanwezige leden stelt zich echter niemand hiervoor beschikbaar.

De kascommissie, besaande uit de heren S.H.Poelstra en L.F.Rijnja heeft de financiële administratie in orde bevonden.

De rekening over 1974 wordt door de vergadering vastgesteld, nadat door enkele leden nog enige nadere informatie werden gevraagd.

De begroting voor 1975 wordt goedgekeurd, onder aantekening dat de van het Gooisch Natuurreservaat te ontvangen subsidie ad. f 800,-, gezien de inflatie van de laatste jaren en de stijgende verenigingskosten, wel erg aan de lage kant is.

Het voorstel van het bestuur tot wijziging van artikel 6 van het Huishoudelijk Reglement wordt met algemene stemmen aangenomen.

Het artikel luidt thans als volgt:

"Voor het lidmaatschap van de vereniging is een contributie verschuldigd.

Deze wordt vastgesteld tijdens de algemene ledenvergadering of tijdens een buitengewone algemene ledenvergadering.

De contributie van huisgenoot-leden bedraagt maximaal de helft van de normale contributie.

Indien mocht blijken dat verhoging van de contributie noodzakelijk is, wordt daartoe het besluit genomen in de algemene ledenvergadering of in een voor 31 december te houden buitengewone algemene ledenvergadering".

Het bestuursvoorstel om m.i.v. 1 januari 1976 de contributie te verhogen tot f 20,- vormt het onderwerp van een uitgebreide en levendige discussie. Hierin worden diverse aspecten van dit onderwerp belicht, zoals noodzakelijkheid van aanpassing aan het gestegen prijspeil, mogelijk ledenverlies, beperking van activiteiten, samenwerking met zusterorganisaties e.d.

Het voorstel van het bestuur wordt hierna in stemming gebracht en met de grootst mogelijke meerderheid aangenomen.

Bestuursverkiezing. De heer J.Harder wordt opnieuw benoemd tot voorzitter. De heer J.Klein wordt als bestuurslid herbenoemd. De tussentijdse benoeming van de heer R.van Poelgeest wordt bekrachtigd.

Daar voor de vervulling van de vacatures voor de subgroep nestkasten en de Korhaan geen aanbevelingen zijn binnengekomen, kunnen deze niet worden vervuld.

Als leden van de kascommissie worden herbenoemd de heren S.H.Poelstra en L.F.Rynja.

Bij de rondvraag informeert de heer L.F.Rynja naar de uitwerking van de suggesties, die hij heeft gedaan met betrekking tot de activiteiten van de subgroep avifauna en het intensiveren van de excursies. De voorzitter deelt mee dat beide subgroepen hieraan uitgebreid aandacht hebben besteed en dat reeds enkele suggesties door de subgroep avifauna zijn overgenomen.

De heer Koomen maakt nog een opmerking over de verzending van De Korhaan. De subgroep zal zich hierover beraden.

Hierna sluit de voorzitter de vergadering.

J.Klein (secretaris)

SOORTENINVENTARISATIES 1975

In een beperkt gebied met veel waarnemers, zoals bijvoorbeeld het Gooi, is het heel goed mogelijk om zonder veel extra moeite ervoor te doen van een aantal soorten een compleet overzicht te krijgen van de broedvogelstand, door namelijk de waarnemingen van deze soorten systematisch op de waarnemingskaartjes te noteren. Als de soort in het Gooi beperkt is tot kolonies of slechts enkele broedparen, kan dit op heel eenvoudige wijze een goed overzicht opleveren van wat er in het Gooi gebeurt.

Deze soorten komen in de gewone of meerjarige inventarisaties doorgaans niet voldoende duidelijk naar voren om iets te kunnen zeggen over voor- of achteruitgaan van de stand.

In 1975 willen we met de VWG meteen al 15 soorten op deze wijze bewerken, waarvan er reeds 4 in 1974 en 4 in 1971 bewerkt zijn (Geoorde fuut, Dodaars, Blauwe reiger, Zwarte stern, Visdief, Zwarte specht, Oeverzwaluw en Geelgors).

De soorten waarvan de waarnemingen uit het broedseizoen van 1975 worden gevraagd zijn (met naam van de bewerker):

Geoorde fuut	- J. Harder
Dodaars	- J. Harder
Kuifeend	- J. Harder
Tafeleend	- J. Harder
Boomvalk	- P. van der Poel
Wulp	- mevr. H. W. Reddingius-Schreuder
Zwarte specht	- F. de Roder
Zwarte roodstaart	- F. de Roder
Bonte vliegenvanger	- E. R. Osieck
Geelgors	- R. de Wijs

en de volgende kolonievogels: Blauwe reiger, Kokmeeuw, Zwarte stern, Visdief en Oeverzwaluw (J. Harder, E. R. Osieck, A. Ermerins Jr., P. Lips, P. van der Poel, R. van Poelgeest e.a.).

Hoe u kunt meewerken: elke waarneming in het broedseizoen die op broeden van een dezer soorten wijst op een waarnemingskaartje invullen (met plaats er graag nauwkeurig bij) en deze met de andere kaartjes aan de heer A. Bode door te geven, waarna deze gegevens vanzelf bij de bewerker terecht komen. Van kolonievogels zijn voor alle bekende kolonies al tellers gevonden, alleen opgaven van sterns langs de Vecht en in Loosdrecht zijn nog nodig. We rekenen op u!

subgroep avifauna

MEDEWERKING GEVRAAGD AVIFAUNA VAN TEXEL

In verband met een heel nieuw samen te stellen boek over het voorkomen van vogels op Texel, willen wij een ieder die over waarnemingen van vogels op het eiland beschikt en die (nog) niet gepubliceerd heeft, verzoeken deze naar ons op te sturen. Deze gegevens kunnen dan eventueel in de nieuwe lijst verwerkt worden. Het gaat niet alleen om waarnemingen van zeldzame of minder algemene soorten. Vooral kwantitatieve waarnemingen van algemene soorten zouden zeer welkom zijn. Daarnaast natuurlijk ook gegevens over het voorkomen in de broedtijd en/of vroeger jaren. Gegevens opsturen naar: Adriaan en Lieuwe Dijkse, De Westen H 91 a, Texel.

JACHT IN NEDERLAND

Op zaterdag 22 maart j.l. is een aantal Vogelwerkgroepen in Alkmaar bijeen geweest om eens over dit onderwerp te gaan praten.

Eind november 1974 is er een wetswijziging van de Jachtwet ingediend bij de Tweede Kamer en eind april 1975 is dit onderwerp behandeld. Deze voorgestelde wetswijziging komt echter in hoofdzaak de wensen van de jagers ten goede maar voor ons vogelaars en het milieu bevat het nagenoeg geen wijzigingen. Alleen de Bonte kraai wil men nu gaan beschermen. Dit houdt in dat de volgende vogelsoorten nog onder de Jachtwet blijven vallen:

FAZANT, HOUTSNIP, GRAUWE GANS, KOLGANS, RIETGANS, GOUDPLEVIER, POELSNIP, WATERSNIP, BOKJE, MEERKOET, HOUTDUIF, ZWARTE KRAAI, ROEK, KAUW, VLAAMSEGAAL, EKSTER, WILDE EEND, KRAKEEND, PIJLSTAART, SMIENT, WINTERTALING, ZOMERTALING, SLOBEEND, TOPPEREEND, KUIFEEND, TAFELEEND.

Dat vooral de soorten die onderstreept zijn nog steeds in de Jachtwet staan is zonder meer verwerpelijk terwijl de andere soorten dubieus zijn. Alleen als alle vogelaars gezamenlijk protesteren hebben we kans dat we succes behalen maar dan moet het wel snel gebeuren. Dit is **VOGELBESCHERMING** van de onderste plank. Verder zullen we ons kritischer op moeten stellen tegenover vele natuurbeschermingsorganisaties in Nederland, daar er aanwijzingen zijn dat de besturen van deze verenigingen doorspekt zijn met jagers.

Op de vergadering van 22 maart werd het volgende besloten:

In Nederland wordt op vogels gejaagd:

1. vanwege het sportieve element van de jacht;
 2. vanwege de exclusieve smaak van het jachtgevoel;
 3. uit zuiver economische overwegingen;
 4. a. omdat bepaalde soorten schade aanrichten in de landbouw;
b. omdat bepaalde soorten het broedbestand van soorten die of onder de Vogelwet of onder de Jachtwet vallen negatief beïnvloeden.
1. Uit het oogpunt van o.a. faunavervalsing dient verboden te worden: het uitzetten van gefokte vogels en de invoer van eieren van vogels met het doel deze - nadat ze uitgebroed en opgefokt zijn - uit te zetten. Wel dient de mogelijkheid opengelaten te blijven, dat bepaalde soorten heringevoerd kunnen worden, die vroeger in Nederland hebben gebroed en die thans niet meer in ons land voorkomen.
 2. Het is duidelijk, dat om zuiver sportieve redenen in natuurgebieden niet mag worden gejaagd.
 3. Geen enkel inheems vogelsoort vertegenwoordigt zo'n economische waarde, dat er om die reden op gejaagd zou moeten worden.
 4. Het is slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk door vogels veroorzaakte overlast te verminderen door normale bejaging. In die uitzonderlijke gevallen moeten onafhankelijke deskundigen advies geven en toezicht uitoefenen op de te nemen maatregelen. Een voorbeeld van een uitzonderingsgeval is het feit, dat IJsvogels wel eens schade aanrichten in forellenkwekerijen. Door middel van normale bejaging is de IJsvogel spoedig geëlimineerd.
 5. De jager mag niet aansprakelijk gesteld worden voor wildschade.
 6. Dat jagen een gunstige invloed heeft op de vogelstand is onjuist; het tegendeel is waar, jacht heeft veelal een ongunstige invloed hierop.
 7. Jacht kan in ons land niet worden getolereerd zolang de noodzaak tot jacht niet is aangetoond.

8. Indien de noodzaak wel aantoonbaar is, dan dienen er criteria te worden vastgelegd, die een vogel kenmerken als jachtwild.
9. Criteria, die een vogel zouden kunnen kenmerken, zijn:
 - a. de soort mag niet kwetsbaar zijn;
 - b. de soort moet het gehele jaar gemakkelijk in het veld zijn te herkennen;
 - c. de soort moet in ons land en daarbuiten talrijk zijn;
 - d. jacht op de soort mag geen storende gevolgen hebben voor het ecosysteem, waarin de soort leeft.
10. Als de criteria van punt 9 bepalend zouden zijn, dan zou geen enkele soort voor de jacht in aanmerking komen, omdat:
 - a. iedere soort kwetsbaar is;
 - b. talrijkheid een zeer betrekkelijk gegeven is;
 - c. jacht altijd storende gevolgen heeft voor het ecosysteem, waarin de soort leeft.
11. Uit het voorgaande kan worden geconcludeerd, dat bescherming van vogels in Nederland binnen het kader van één wet dient te worden geregeld.

Deze punten zullen nu zo snel mogelijk aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Tot slot wil ik het bestuur van de Vogelwerkgroep Noordhollands Noorderkwartier bedanken voor het vele werk dat zij besteden om de problemen rond de Jachtwet daadwerkelijk aan te pakken.

Rob Moolenbeek

2 5 2 9 1 7 9

Een mooi nummer. Dat wel. Maar er zijn desondanks nog een aantal leden die niet weten wat dit nummer inhoudt. Dit nummer is het postgironummer van de penningmeesteresse van de Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken te Hilversum. En deze penningmeesteresse was in het begin van dit jaar zo blij dat een groot aantal leden spontaan op de toezending van de acceptgirokaart had gereageerd.

Helaas moet nu worden gezegd dat een klein aantal - ongeveer een dertigtal - tot nu toe nog steeds niet heeft gereageerd op de toezending van de acceptgirokaart, de oproepen in de Korhaan en de toezending (voor de tweede maal) v.d. acceptgirokaart. Het is spijtig dit te moeten konstateren. En het is ook spijtig te moeten konstateren dat het nagenoeg dezelfde leden zijn, die het vorig jaar en eventueel het jaar daarvoor ook al na erg veel verzoeken (schriftelijk en uiteindelijk telefonisch) de kontributie overmaakten. Wil men het nu werkelijk zo ver laten komen dat de penningmeesteresse een verzoek tot royement aan het bestuur moet voorleggen?

NOG NIET BETAALD HEBBENDE LEDEN, HET IS NOG NIET TE LAAT!!!

ZORG DAT HET NIET TE LAAT BLIJKT TE ZIJN. MAAK THANS ONVERWIJLD UW BIJDRAGE VOOR DIT VERENIGINGSJAAR OVER OP HET HIERBOVEN VERMELDE POSTGIRONUMMER. EEN NUMMER OM TE ONTHOUDEN.

Enkele aspecten over de oecologie van de Oeverzwaluw (*Riparia riparia*).

Onder deze titel verscheen eind vorig jaar een stageverslag voor de Bosbouw- en Cultuurtechnische school te Arnhem van J. Mannes en L. Vos. Het basismateriaal voor dit rapport werd door zeer vele vogelaars onder leiding van H.N. Leys (projectleider) en J.J.F.E. de Wilde verzameld. De uitgewerkte gegevens zijn voorlopig en betreffen hoofdzakelyk de periode 1970-1973.

Alle gegevens werden systematisch in tabellen verzameld. Hieruit ontstonden een aantal kaartjes en grafieken die betrekking hebben op:

- de verspreiding van: de oeverzwaluw in Nederland en over de hele wereld.
de populatiedichtheid in Nederland.
de biotooptypen in Nederland.
de grondsoorten per biotooptype in Nederland.
- het aantal kolonies: in Nederland.
in de biotooptypen.
in de grondsoorten
- het aantal broedvogels: in Nederland.
in de provincies.
in de biotooptypen.
in de grondsoorten.

Een samenvatting van het 28 pagina's tellende verslag volgt hieronder.

Vanaf 1961 zijn gegevens verzameld over de leefwijze van de Oeverzwaluw (*Riparia riparia* L.) in Nederland. Deze gegevens hebben betrekking op de verspreiding, kolonie-grootte, aantallen broedparen, biotooptypen, grondsoorten, broedwandoppervlakten en exposities.

De Oeverzwaluw vormt broedkolonies in karakteristieke biotopen, zoals de steilwanden van oevers, afgravingen en depôts. Wateroppervlakten in de biotooptypen zijn niet noodzakelijk.

Het oeverzwaluwpaar graaft met de poten horizontale gangen, die in lengte variëren van 40 cm. tot 2 m. In onze streken bedraagt het aantal legsels per broedseizoen 2, in Polen I of 2. Ieder legsel bestaat uit 4-5 eieren. De broedduur is \pm 15 dagen. 76% van het voedsel bestaat uit "schadelijke" insecten.

Een regelmatig optredende parasiet is de honde- of houtteek (*Iscodes ricinus* L.).

Vijanden zijn: Boomvalk, Sperwer, Torenavalk en Vlaamse gaai.

Na het broedseizoen trekt de Oeverzwaluw in een zeer breed front langs de Atlantische kusten, via Spanje, Noord-Afrika, Mauretanië en verder naar zuidelijker en zuid-oostelijker regionen in Zuid-Afrika. Over de terugtrek-route kan slechts vastgesteld worden dat een groot deel van de West-Europese broedvogelpopulatie in maart en april de zuidflank van het Atlasgebergte in Noord-Afrika passeert. Ze komen dan via Frankrijk (Golf de Lion) weer terug naar onze streken.

Het ringonderzoek heeft belangwekkende gegevens opgeleverd over de migratieverschijnselen en plaatstrouw van de Oeverzwaluw aan de plaats waar hij reeds eerder broedde of geboren werd.

Er valt een algemene achteruitgang van het aantal broedparen en ook van de kolonie-grootte te constateren. Naast een afname van het aantal afgravingen is ook het verdwijnen van grote oppervlakten steilwand in oevers, van Maas, Rijn en IJssel hier debet aan. De grote kolonies van meer dan 500 broedparen die in de zestiger jaren nog aanwezig waren, worden niet meer gesignaleerd. De oorzaak moet gezocht worden in het niet meer aanwezig zijn van grote biotopen. Men kan namelijk stellen dat in kleinere biotopen voornamelijk een of meerdere kleine kolonies zitten, terwijl in grotere biotopen hoofdzakelijk een of enkele grote kolonies voorkomen (zie Zwitserland en Hongarije).

De gemiddelde kolonie-grootte in Nederland ligt tussen 11 en 25 broëdparen. De meeste kolonies zitten in zandgravingen, daarna volgen de klei-oeveren. Dit is te verklaren doordat de steeds verdergaande oeververbeteringen niet alleen het aantal maar ook de oppervlakte van de nestwanden decimeren. Bekijken we de expositie van de nestwanden in de klei, dan zien we een lichte voorkeur voor de noordelijk en oostelijk gelegen wanden.

Naschrift.

Gezien de algemene achteruitgang in Nederland (1970: 16.151 paren en 1973: 5.237 paren) en ook in het Gooi (1970: 300-600 paren en 1973: 60-110 paren), lijkt het mij belangrijk wat meer aandacht te schenken aan het behoud van de nu nog aanwezige broedplaatsen in het Gooi.

Momenteel zijn er twee kolonies in het Gooi aanwezig, namelijk bij Huizen en Naarden. Oorspronkelijk waren dat er veel meer. Mijns inziens moeten er toch mogelijkheden aanwezig zijn om speciaal voor de Oeverzwaluwen een aantal wandjes af te graven in de hoop dat hierdoor nieuwe kolonies ontstaan. Speciaal die terreinen die afgesloten zijn voor het publiek, bijvoorbeeld het Korhoederveldje op de Westerheide of het Laarder Wasmeer, komen hiervoor in aanmerking. Het Gooisch Natuurreservaat kan ongetwijfeld op onze VWG-ers rekenen om hierbij te assisteren.

J.H.

N.B.

Tot onze grote vreugde kunnen we u mededelen dat het Gooisch Natuurreservaat, nog juist vóór de terugkomst van de eerste Oeverzwaluwen, in het Laarder Wasmeer een "Oeverzwaluwen-wand" heeft gecreëerd. We zijn erg benieuwd of er direct dit jaar al door de zwaluwen gebruik van zal worden gemaakt. Over de eventuele resultaten houden wij u op de hoogte.

Winterwaarnemingen van de Tjiftjaf (*Phylloscopus collybita* (Vieillot)) in 1975 in de gemeente Naarden.

Tijdens ringwerkzaamheden op 9 februari 1975 werd onze aandacht getrokken door de typische *Phylloscopus*-loekroep. En inderdaad, tussen de wilgenopslag fladderden twee tjiftjafachtige vogeltjes. Het lukte ons echter niet om de twee exemplaren te vangen. Op 15 februari hadden we echter meer geluk, twee exemplaren vlogen in de netten en konden geringd weer losgelaten worden. Beiden werden door ons (B.J.van Ingen, R.M. e.a.) gedetermineerd als Tjiftjaf (*Phylloscopus collybita*) met behulp van Svenssoon (1970) en Handkenmerken.

Bij een vergelijkend onderzoek op het Instituut voor Taxonomische Zoölogie te Amsterdam deden de beide exemplaren mij erg veel denken aan de subspecies *fulvescens*.

Op 22 februari vingen we nog een Tjiftjaf. Nu echter duidelijk de gewone vorm. De Avifauna van Midden Nederland vermeldt geen winterwaarnemingen.

R.G.Moolenbeek

VELDWAARNEMINGEN

Samengesteld door Aart Bode

Geoorde fuut	1 ex.	9-2	Ankeveense Plassen	P.vd.Poel
Dodaars	1 ex.	11-3	Bergse Pad	idem.
Krakeend	3 mn)			
	5 vr)	2-1	Laarder Wasmeer	J.Harder
	3 ex.	5-2	Tienh.kanaal (eendekooi)	P.vd.Poel
Smient	2 mn)			
	1 vr)	2-2	Laarder Wasmeer	J.Harder
	30 ex.	5-2	Tienh.kanaal (eendekooi)	P.vd.Poel
	1 ex.	18-2	Hilversums Wasmeer	van Poelgeest
Toppereend	1 vr.	2-1	Laarder Wasmeer	J.Harder
Nonnetje	2 mn.	1-1	Ankeveense Plassen	P.vd.Poel
	1 ex.	2-1	't Hol	idem
	3 ex.	5-2	Tienh.kanaal (eendekooi)	idem
	ca 20 ex.	10-2	Ankev. Plass. (Dammerkade)	idem
Grauwe gans	1 ex.	9-3	Vlekmeertje, Naarden	L.F.Rynja
Sperwer	1 ex.	12-1	Raboes, (bij bos)	Dieperink
	1 ex.	2-2	Einde Gooi	Vermeule
	1 ex.	24-2	Laegieskamp	T.Visser
Blauwe kiekendief	1 vr.	9-2	Googh/Dammerkade	P.vd.Poel
	1 vr.	22-2	iden	Nootenboom/Guldemond
Boomvalk	1 ex.	12-1	Jagerspad, Laren	Dieperink
Waterral	1 ex.	5-1	Bierkade	hr./mw.Reddingius
	5 ex.	9-2	de Googh	P.vd.Poel
	2 ex.	9-2	iden	idem
	3 ex.	10-2	iden	idem
	1 ex.	10-2	Bergsepad	idem
	1 ex.	10-2	de Googh	idem
Houtsnip	1 ex.	14-1	Laarder Wasmeer	J.Harder
	1 ex.	15-2	Zandheuvelweg	Vermeule
Zwarte ruiters	1 ex.	5-1	Kwakel	vd.Poel/ Reddingius
Groenpootruiter	1 ex.	1-3	Dammerkade	vd.Poel
IJsvogel	1 ex.	28-12	Corverslaan-Gooilust	idem
	1 ex.	3-2	Vestinggrachten-Naarden	idem
	1 ex.	27-2	Spanderswoud N.M	idem
	1 ex.	8-3	iden, Oude Meentweg	idem
	1 ex.	11-3	Googh, Ankeveen	idem
Kleine bonte specht	1 ex.	26-2	Spanderswoud N.M.	idem
Klapekster	1 ex.	16-11	Westerheide bij manege	Vermeule
	1 ex.	17-11	iden	idem
	1 ex.	1-1	Googh, Ankeveen	vd.Poel
	1 ex.	2-1	't Hol, Kromme Rade	idem
	1 ex.	8-1	Vestingwallen, Naarden	Pluister
	1 ex.	2-2	Laarder Wasmeer	J.Harder
	1 ex.	3-2	Vestingwallen, Naarden	vd.Poel
	1 ex.	10-2	Dammerkade	idem
	1 ex.	24-2	Kortenhoef-Westzijde	van Poelgeest
	1 ex.	27-2	Naarderbos	vd.Poel
	1 ex.	5-3	Zuiderheide	idem
	1 ex.	8-3	Naarderbos	idem
Geelgors	1 ex.	26-2	Kolhornseweg, Hilversum	vd.Poel
	1 ex.	5-3	Dassenbos (zingend!!)	idem
Barmsijs	3 ex.	31-1	Multatulilaan, Hilversum	idem
Kruisbek	1 mn.	19-2	Holl.sloot, Dassenbos	idem

Wilt u zich bij het schrijven van waarnemingskaartjes beperken tot de soorten die door Eduard Osieck zijn genoemd in een artikel in "De Korhaan" jg.9 no.1. Het bespaart u en mij veel werk en last but not least zorgt u er op deze manier voor dat ons archief alleen maar waardevoller wordt. Van de door Osieck genoemde soorten moet u dan wel ALLE waarnemingen insturen. Alvast hartelijk bedankt.

FUTEN VAN NAARDEN

In het vorige nummer van de Korhaan lazen we het zo interessante verhaal over de vroege Futen, die in plaats van in mei nu al broeden. Nu, de Naardense Futen zijn ook vroege broeders! Ze zitten op dezelfde plaats waar ze ook vorige jaren hun eerste broed verzorgd hebben. Maar dit jaar hadden ze, na hun uitgebreide fraaie balts-ceremoniën, eerst een nieuwe plaats uitgezocht.

Het vrouwtje bouwde op 14 januari een nest op de takken van een in de gacht gevallen boom. Het mannetje keek toe en verbeterde telkens het bouwsel door stengeltjes recht te leggen.

Het water in de binnenvestinggracht steeg echter, het nest raakte los en spoelde weg.

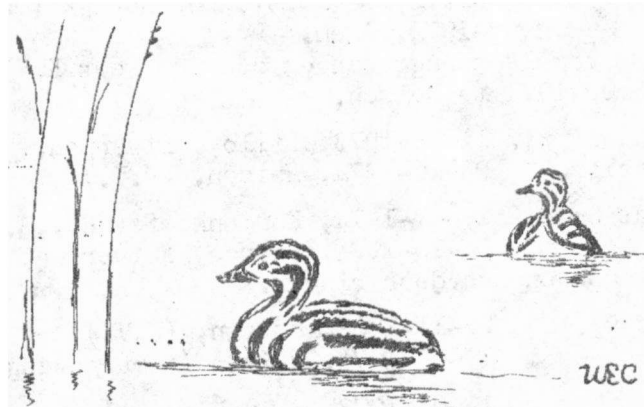
Een paar weken later, toen het water gezakt was, probeerde het Futenpaar opnieuw een nest op de takken. Na enige tijd steeg het water weer en ook deze keer spoelde het nest weer weg. Voor eventuele eieren of jongen ook wel het beste met die koude.

Op acht maart echter zaten de heer en mevrouw Podiceps beurtelings op een nog vrij plat nestje in het riet op drie eieren.

Bij het op vaste tijden wisselen, bijvoorbeeld 's morgens om 9 uur precies, werd nog druk aan het nest gebouwd, waarbij door beide vogels nog zo veel waterplanten op schijnbaar nonchalante wijze toegevoegd werden, dat er wel een rand van 10 cm. opkwam.

Daar de futen 25 à 28 dagen broeden - de eieren komen niet altijd op één dag uit - heeft men in Naarden du, als het goed is gegaan, begin april hun gestreepte jongen kunnen zien en heeft men de ouden van de derde dag af zien duiken naar kleine visjes in het nu gelukkig heldere grachtewater.

E.M. Mulder-Eenjes

TERUGMELDINGEN GERINGDE VOGELS.

Voor dit overzicht werden terugmeldingen ontvangen van de volgende ringers: B.J. van Ingen (B.I.), G. Jaspers (G.J.), E.R. Osieck (E.O.), Dr. J.A. Smits (J.S.), J. Taapken (J.T.) en K. Visser (K.V.).

Kokmeeuw
3.066.513

-nestjong 26-05-1965, Hilversums Wasmeer (G.J.)
03-02-1974, Frankfurt/Main, Duitsland.

De ring werd afgelezen door een telescoop; de vogel werd ook in de winter '73-'74 op deze plaats gezien. De vindplaats ligt nogal ver buiten het overwinteringsgebied van de Kokmeeuwen uit het Hilversums Wasmeer.

3.I00.770

-nestjong 20-06-1969, Hilversums Wasmeer (G.J.)

3.I39.072

" 04-06-1970, " " (G.J.)

3.I66.575

" , Laarder Wasmeer (E.O.)

3.I88.618

" , Hilversums Wasmeer (E.O.)

Deze Kokmeeuwen werden alle geschoten in LOS PALACIOS-Y-VILLAFRANCA, SEVILLA, SPANJE in de winter 1972/1973 (3.I00.770) en de overige drie in de periode 15-12-1973 - 20-01-1974.

Gierzwaluw
K255.I92

- na 1e kj. 01-08-1966, Huizen (K.V.)
16-07-1974, Huizen

De onbekende vinder gaf als vindomstandigheid op "huis binnengevlogen, na vakantie uitgedroogd gevonden"; Gierzwaluwen kunnen nogal hoge leeftijden bereiken (13 jaar!), zoals ook uit bovenstaande terugmeldingen blijkt.

Kleine karekiet
S710.I49

-1e kj. 22-08-1973, Huizen (K.V.)
21-05-1974, Settat, Marokko

Deze vogel werd teruggevangen door een ringer en het is opmerkelijk dat ze op zo'n late datum nog zuidelijk verblijven.

Koolmees
S 385.678

w 2e kj. 02-01-1972, Naarden (B.I.)
08-01-1974, Beuningen, Gelderl. (dood gevonden)

S 819.027

w 26-02-1974, Hilversum Zuid (J.T.)
25-10-1974, Pijnacker, Zuid Holl. (tegen ruit).

Zijn dit nu Nederlandse broedvogels die rondzwerven of Oostelijke Koolmezen die bij ons overwinteren?

Baardmannetje

S 767.226

w 16-6-1974, De Horst, Doornspijk (Gld.)

S 837.535

m 24-7-1974, idem.

Beide vogels teruggevangen door de heer K.Visser op 3 oktober 1974 te Huizen.

Bruxelles A 765.534

w ne le kj. 11-08-1973, Lillo, Antwerpen, België
m volgr. 03-10-1974, Huizen, (K.V.)

Kneu
S797.797

-nestjong 29-07-1974, Kortenhoef (NH), E.O.
05-10-1974, Beerse, Antwerpen, België
gevangen en los door ringer.

Groenling
B 144.329

m le kj. 22-11-1968, Huizen, (K.V.)
17-02-1975, Huizen (teruggevangen)

Stavanger 9.297.541
Arnhem B 313.752

19-08-1973, Borsesjo, Telemark, Noorwegen
27-01-1974, Huizen, (K.V.)
28-01-1975, Laren, tegen raam dood gev.

geringd: 07-01-1973, Hilversum, (J.S.)
teruggemeld 15-12-1974, Kratineköle, Södermanland,
Zweden (dood gegaan in sneeuwj.)

<u>Spreeuw</u>	25-12-1969, Naarden (B.I.)
K 324.885	26-05-1973, Padberg-Arnsberg, <u>Duitsland</u> (dood gevonden)
K 405.975	25-12-1970, Naarden, (B.I.)
	28-05-1973, Tuchola, Bydgoszez, <u>Polen</u> (gevangen en los door ringer.)
K 497.936	14-10-1973, Huizen (K.V.)
	25-05-1974, Shumilino, Vitebsk, <u>USSR</u> (dood gevonden)

Enkele meldingen uit de broedtijd zijn uitgekozen voor opname in deze rubriek.

De ringers wordt verzocht, om ook de volgende keer een lijstje terugmeldingen in de Korhaan mogelijk te maken, hun terugmeldingen vóór 1 juni 1975 aan mij door te geven.

Eduard Osieck

HOORNEBOEG - 1974 - NESTKASTEN - BROEDSEIZOEN.

Terrein: Conferentieoord Hoorneboeg

Gemeente: Hilversum

(rootte: 13 ha.

Eigenaar: Mevr. de Jong

Beschrijving: Gebied met afwisselende begroeiing: akkertje met winter-
tarwe, jong loofbos; oud (en van onder open) loof- en grove dennen-
bos, 20 m. hoge sparren staan over het hele gebied verspreid, op een
aantal plaatsen een dichte onderbegroeiing, een houtstapel en een
helemaal verwilderde moestuin; afgesloten door een schutting; met
veel gras; larixen; ranken aan de binnenkant van de schutting; een
broeikas en een zeer dichte onderbegroeiing.

Gemiddelde boomhoogte: 15 m.

De Hoorneboeg is een afgesloten gebied, dat geregeld door groepen
gasten wordt bezocht. Veel paden. Een aantal bewoonde huizen in
het gebied.

Dit jaar werden de nestkasten elke week gecontroleerd vanaf 8 april
t/m 28 juni.

Hoogte waarop de nestkasten hangen: de meeste op 4 m., 3 op 5½ m.,
1 op 2½ m.

Onderlinge afstand van de kasten: minstens 10 m.

Specificatie van de kasten: 12 Mezenkasten
3 Selectieve kasten
6 Roodstaarten kasten
Totaal 21 nestkasten

Aantal broedsels:

Soort	1e	2e	totaal
koolmees	7	2	9
pimpelmees	1		1
gekr. roodstaart	2	2	4
bonte vliegenvanger	1		1
spreeuw	2	1	3

Totaal aantal eieren en jongen van de 1e broedsels.

Soort	ei.	jo.	uitgevlogen jongen
koolmees	63	54	48
pimpelmees	8	-	-
gekr. roodstaart	14	14	14
bonte vliegenvanger	6	6	6
spreeuw	8	4	4

Het bonte vliegenvangersnest werd over een nest met 8 eieren van
een pimpelmees gebouwd.

Gemiddelde aantallen eieren en jongen van de 1e broedsels.

Soort	ei.	jo.	uitgevlogen jongen
koolmees	9,0	7,7	6,9
pimpelmees	8,0	0,0	0,0
gekr. roodstaart	7,0	7,0	7,0
bonte vliegenvanger	6,0	6,0	5,0
spreeuw	4,0	2,0	2,0

Totaal aantal eieren en jongen van de 2e broedsels.

Soort	ei.	jo.	uitgevlogen jongen
koolmees	15	13	12
gekr. roodstaart	7	4	4
spreeuw	5	3	2

Gemiddeld aantal eieren en jongen van de 2e broedsels.

Soort	ei.	jo.	uitgevlogen jongen
koolmees	7,5	6,5	6,0
gekr. roodstaart	7,0	4,0	4,0
spreeuw	5,0	3,0	2,0

Datum 1e ei.

Soort	vroegste	gemiddeld
koolmees	7 april	12 april
pimpelmees	18 april	18 april
gekr. roodstaart	5 mei	5 mei
bonte vliegenvanger	18 mei	18 mei
spreeuw	15 april	15 april

Andere bewoners van de nestkasten:

kast 3 april 1 dode wesp
2I mei 2 levende wespen

Plunderingen/verdwijningen van nestkasten:

kast 15 tussen 29 maart en 5 april van de achterplank afgehaald door bezoekers (met inhoud?).

F.G. Wortelboer

LEDENMUTATIES

Nieuwe leden:

hr. C.de Graaff, Steffenshein 13, Laren-NH, 02153-83143;
mevr. L.M.Hagen-van Swaay, Hollands End 69, Ankeveen, 02150-61383;
hr. W.P.A.Wortelboer, Eikbosserweg 264, Hilversum, 02150-41093.

Adreswijzigingen:

hr. H.P.Dooremans, Postbus 1659, Amsterdam-C;
hr. J.A.Guldemond, Veerweg 1, Opheusden, 03837-1207;
mevr. C.C.M.Last-Hendriks, Mr.J.C.Bührmannlaan 46, Ankeveen;
hr, P.van der Poel, Bosdrift 2, Hilversum.

Afgevoerd wegens emigratie:

hr. H.S.de Groot, Augustinushof 43, Hilversum.

TELLING VAN WATERWILD IN NOVEMBER 1974

Reeds vele jaren wordt in de maand november waterwild geteld in de meeste waterwildgebieden in NW-Europa, en op grotere schaal tot in Azië en Afrika. De bedoeling hiervan is een inzicht te krijgen in het verloop van de trek, wisselingen van de populatiegroottes en de belangrijkste gebieden voor de diverse soorten.

In Nederland wordt deze telling door het Rijksinstituut voor Natuurbeheer georganiseerd.

In onderstaande tabellen zijn de gegevens vermeld van Gooi- en Vechtstreek, zoals deze zijn geteld door leden van de Vogelwerkgroep, Jeugdbonden en Natuurmonumenten.

Tabel 1

Gebied:	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	TOTAAL
Teldatum:	18-11	18-11	24-11	24-11	24-11	19-11	15/16-11	15/16-11	16-11	
Fuut	106	6	1	10	3	14	31	-	51	222
Dodaars	1	-	1	-	2	-	-	-	-	4
Aalscholver	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Blauwe reiger	5	-	-	2	-	9	-	-	-	16
Wilde eend	186	13	180	82	-	238	124	257	-	1080
Wintertaling	-	-	-	-	-	16	16	44	-	76
Smient	-	-	45	17	-	2	-	51	-	115
Slobeend	-	-	23	81	-	-	-	-	-	104
Toppereend	-	-	-	7	-	-	-	-	-	7
Kuifeend	8	-	42	825	4	16	21	-	4	920
Tafeleend	1	-	58	800	-	-	9	2	-	870
Kuif/Tafeleend	-	-	-	-	-	-	(70)	-	-	70
Brilduiker	6	-	4	1	-	1	-	-	-	12
Grote zaagbek	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Knobbelzwaan	5	4	-	-	6	5	4	4	1	29
Waterral	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Waterhoen	-	-	-	-	-	177	3	6	1	187
Meerkoet	557	5	4	18	337	270	96	42	33	1362

I = Loosdrechtse Plassen	VI = Kortenhoef-Westzijde
II = Vuntus	VII = Stichts Ankeveense Plassen
III = Loenderveense Plas	VIII = Hollands Ankeveense Plassen
IV = Amsterdamse Waterleidingplas	IX = Spiegelpolder.
V = Wijde Blik	

N.B. Aantallen tussen haakjes betreffen vliegende exemplaren.

Tabel 2

Traject:	Loenen- Vreeland	Vreeland- Overmeer	Overmeer- Nigtevecht	Nigtevecht - Muiden	TOTAAL
Datum:	24-11	19-11	15-11	17-11	
Dodaars	-	2	1	-	3
Blauwe reiger	2	1	3	-	6
Wilde eend	-	74	180	131	385
Knobbelzwaan	-	1	-	12	13
Waterhoen	6	29	30	-	65
Meerkoet	6	79	190	78	353

Tabel 3

Traject:	Muiderberg brug - Huizerpier	Huizerpier - Eemmond	Eemmond- Nijkerk	Muiderberg brug - Nijkerk (Flev. Zuid)	TOTAAL
Datum:	16-11	16-11	16-11	16-11	
Fuut	201	3	-	19	223
Geoorde fuut/Kuifduiker	-	3	-	-	3
Aalscholver	4	-	-	-	4
Blauwe reiger	10	5	-	-	15
Wilde eend	679	63	-	28	770
Wintertaling	-	80	-	-	80
Krakeend	-	-	-	4	4
Smient	-	(19)	-	-	19
Slobeend	-	3	-	-	3
Kuifeend	2	-	-	-	2
Tafeleend	9	-	-	-	9
Brilduiker	23	-	-	-	23
Bergeend	6	4	-	19	29
Kleine zwaan	283	-	312	-	595
Knobbelzwaan	3	-	30	-	33
Waterhoen	39	-	-	47	86
Meerkoet	68	-	1	51	120

Tabel 4

Gebied:	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	TOTAAL
Datum:	18-11	14-11	17-11	17-11	17-11	19-11	13-11	13-11	15-11	
Fuut	-	-	-	-	-	3	1	-	6	10
Aalscholver	-	-	-	-	(3)	-	-	-	-	3
Blauwe reiger	-	-	-	-	-	-	3	2	-	5
Wilde eend	39	-	57	196	81	72	88	309	40	882
Wintertaling	9	-	-	-	-	-	-	-	4	13
Slobeend	104	-	-	-	-	-	-	-	-	104
Kuifeend	14	-	-	1	47	2	-	-	-	64
Tafeleend	57	-	-	-	-	-	-	-	-	57
Knobbelzwaan	-	-	2	4	-	5	14	-	-	25
Waterhoen	9	4	3	26	47	23	39	169	22	342
Meerkoet	47	-	33	46	45	58	99	77	46	451

I = Laarder Wasmeer	VI = Hol/Suikerpot
II = Hilversums Wasmeer	VII = Oppad-complex
III = Anna's Hoeve	VIII = Landgoederen 's Grave-
IV = vijvers, parken Hilversum (gedeeltelijk)	= land Zuid
V = Naarden vestinggrachten	IX = Blijkpolder

B. VERANDERINGEN IN AANTAL TEN OPZICHTE VAN 1973

Per soort is een indexcijfer (zie tabel 5) berekend, dat aangeeft hoe de situatie in 1974 was ten opzichte van 1973. Daarbij is uitgegaan van gebieden die zowel in 1973 als 1974 geteld zijn in de periode van 11 t/m 20 november. Uitzonderingen daarop vormden Laarder Wasmeer (7/11-73) en Loenderveense Plas, Waterleidingplas en Wijde Blik (allen op 24/11-74). De meeste telgebieden werden door dezelfde personen geteld.

Deze indexcijfers laten mooi zien of er meer of minder vogels geteld zijn dan in 1973, iets anders echter niet. Ze zijn namelijk sterk afhankelijk van o.a. het weer tijdens de tellingen in de periode voorafgaand aan de telling en de mate van aankomst/wegtrek van diverse soorten. Om dus via indexcijfers iets te zeggen over bv. veranderd trekgedrag of over toe- en afname van bepaalde soorten, moet men over tellingen beschikken uit grote gebieden, bijvoorbeeld geheel NW-Europa.

Tabel 5: Aantallen zoals geteld in 1973 en 1974

	Totaal aantallen		Zelfde gebieden als voorgaand jaar	Indexcijfers	
	1973	1974	1974	1973	1974
Fuut	830	460	370	100	44
Geoorde fuut	1	-	-		
Geoorde fuut/Kuifduikers	-	3	3		
Dodaars	1	7	4		
Aalscholver	-	9	4		
Blauwe reiger	23	41	31	100	135
Wilde eend	1800	3100	1800	100	101
Wintertaling	190	170	110	100	55
Krakeend	15	4	4		
Smient	68	130	82		
Slobeend	100	210	210	100	209
Kuifeend	170	990	930	100	541 à 598
Tafeleend	1600	940	930	100	60 à 66
Kuif/Tafeleend	-	70	70		
Brilduiker	14	35	28		
Grote zaagbek	26	2	2		
Grote zeeënd	3	-	-		
Bergeend	44	29	29		
Knobbelzwaan	81	100	67	100	83
Kleine zwaan	610	600	600	100	97
Waterral	-	1	1		
Waterhoen	320	650	470	100	148
Meerkoet	1300	2300	830	100	64

N.B.: De aantallen boven de 100 zijn afgerond op 10 en de aantallen boven de 1000 op 100. De index is alleen berekend voor soorten die in minstens één van beide tellingen met meer dan 100 individuen voorkwamen of in beide tellingen samen in meer dan de helft van de vaste telgebieden.

Omdat in verschillende biotopen is geteld en de vogels zich redelijkerwijs in verschillende biotopen ook verschillend gedragen, werd het aantal telgebieden om mee te rekenen wel erg klein (15 telgebieden in minstens 3 verschillende typen). Er is dan ook geen marge gegeven van het indexcijfer, wat wel hoort. Omdat op het Naardermeer na alle belangrijke waterwildgebieden in de tellingen verwerkt zijn, is het niet te verwachten dat de indexcijfers bij een totale telling sterk zouden afwijken van de nu berekende.

C. OPMERKINGEN PER SOORT

<u>Fuut</u>	Overall minder, op open water is de teruggang groter dan gemiddeld, in kleinschalige plassengebieden weinig/geen afname (1973 was overigens wel een topjaar met ruim 3000 Futen op Gooi- en IJmeer samen).
<u>Blauwe reiger</u>	Alleen toename langs de kust.
<u>Wilde eend</u>	Gelijk gebleven, weinig verschuivingen. In Loenerveen en Waterleidingplas 250 meer.
<u>Wintertaling</u>	Langs de kust minder, als gevolg van de winderige herfst?
<u>Slobeend</u>	Vooruitgang beperkt tot Loosdrechts Plassengebied, mogelijk door zachte winter.
<u>Kuifeend</u>	In Loosdrechts Plassengebied 750 erbij, verder weinig veranderd.
<u>Tafeleend</u>	In Loosdrechts Plassengebied 750 minder, verder weinig veranderd.
<u>Knobbelzwaan</u>	Meer een verschuiving dan een achteruitgang.

Kleine zwaan In 1973 alles in Polder Arkemheen, nu de helft nog/weer voor de Gooise kust. Verder mooie overeenkomst in aantallen.
Waterhoen In veel gebieden toegenomen.
Meerkoet Sterke teruggang, Gooi- en Eemmeer door de aanhoudende harde wind vrijwel schoongeveegd, in de grote open plassen ook wat minder. In kleinschalige gebieden met veel dekking geen toename, het is dus meer een vervroegde wegtrek dan een verschuiving binnen kleine gebieden.

Weer:

Deze herfst was erg nat, kende vrij veel harde wind uit westelijke- en Zuidwestelijke richtingen en was verder vrij zacht. Op de teldagen regende het nogal wat (15, 16, 17 en 19 november), op 16 en 17 november waaide het bovendien hard (ZW 7). Alleen op 17 november was het helder en zonnig, goed telweer. Temperatuur 5 - 10 C, Wind, buiten stormdagen draaiend rond ZW 3.

Tellers:

Jeugdbonden (M.Emke, W.Kluvers, R.van Poelgeest, H.van de Pol, P.Schoorl, M.Verdonk en vele anderen), Natuurmonumenten (P.Honig, H.A.Vonk Noordegraaf, S.de Vries en J.Zonneveld) en de Vogelwerkgroep (J.Harder, E.R.Osieck, S.Poelstra, P.L.Ploeger, H.Pollema en mevr. H.W.Reddingius-Schreuder).

Bob van Poelgeest

SUBGROEP NESTKASTEN.

Tot groot genoegen van het bestuur hebben de heren J.P.Seyffert en H.W. de Soete zich bereid verklaard de organisatie van de subgroep Nestkasten op zich te nemen.

In een onlangs gehouden bespreking bleek dat de beide heren werkelijk staan te popelen om aan de slag te kunnen gaan.

Bij deze doen ze daarom dan ook een dringend beroep op alle Nestkastencontroleurs die hun verslagen van 1974 nog moeten inzenden, dit zo snel mogelijk te doen!

Gegevens zenden aan : H.W. de Soete
Gijsbrecht van Amstelstraat 410, Hilversum

VOGELWERK GROEP HET GOOI E.O.
HILVERSUM

heeft dringend behoefte aan.

REDACTIE-MEDEWERK(ST)ERS

Leden die zich hiervoor wensen in te zetten kunnen zich voor nadere informatie wenden tot L.F.Rijnja, KPC de Rintelstraat 9, Bussum, tel.02159-18721.

Tevens doet zij een beroep op de leden die enige tijd willen vrijmaken voor het -eens per twee maanden- op stencil typen van de binnengekomen copy.

Een elektrische schrijfmachine is aanwezig.

Indien geen van de leden van onze Vogelwerkgroep zich voor enig werk als hierboven vermeld zal beschikbaar stellen, moet voor het voortbestaan van dit blad worden gevreesd.

TELLINGEN IN DE EEMPOLDER EN ZUIDELIJK FLEVOLAND

De subgroep Zuidelijk Flevoland en ook de groep van Eempoldertellers gaat gewoon door met hun tweewekelijkse tellingen.

De volgende data zijn reeds gepland:

24-5; 7-6; 21-6; 5-7; 19-7; 2-8; 30-8.

Mocht u eens mee willen tellen of eens meegaan om te zien hoe een en ander in zijn werk gaat, neemt u dan contact op met:

mevr. A.C.Hartlief (02159-31226) voor Zuidelijk Flevoland en

P.van der Poel (Bosdrift 2, Hilversum) voor de Eempolder.

Zij kunnen u vertellen wie er op die bepaalde datum zal gaan tellen.

PLUISMEER EN DE STULP

De N.J.N. afdeling Hilversum heeft thans een inventarisatierapport laten verschijnen over het Pluismeer en de Stulp, beiden in de omgeving van Lage Vuursche.

Deze jeugdbonders hebben hiermee een groots werk verricht.

In dit rapport hebben zij naast de inventarisaties van planten, mossen, paddestoelen, bomen en struiken, insecten, mollusken, amfibieën, reptielen, zoogdieren en vogels (52 broedvogelsoorten op een totaal aantal soorten van 116), ook bezig gehouden met de aspecten van de bescherming van en de jacht in deze gebieden.

Zo lang de voorraad strekt kunnen exemplaren van dit rapport worden verkregen bij J.Elings, V.d.Duyn van Maesdamstraat 4 in Hilversum, tegen betaling van f 2,- (afhaalprijs) of f 3,30 (incl. verzendkosten).

ONTVANGEN LITTERATUUR

Het Vogeljaar, jg.23, nr.1;

Het ornithologisch atlasproject - Enkele opmerkingen bij een ingezonden broedvogellijst - Over het belang van verschillende voedselterreinen in ganzenreservaten - De zwaluwencatastrofe in de herfst 1974 - Albinisme - Vogelbeschermingsproblemen in België - Veldwaarnemingen.

De Pieper, Maandblad van de VWG Noordhollands Noorderkwartier, jg.14, nr.1/2;
Polder Het Grootslag (2).

De Fitis, Mededelingenblad van de VWG Haarlem, jg.11, nr.1;
Broedvogelinventarisatie 1974 Manpad, Hartekamp en de Krakeling.

Vogelwacht Franeker e.o., Verslag over 1974;

Overzicht per rayon - idem getelde paren weidevogels en nesten - idem getelde paren gedurende 7 jaar - vergelijking aantal nesten op bouw- en weiland - overzicht per soort - activiteiten ringers en terugmeldingen.

Vanellus, Orgaan van de Bond van Friese Vogelwachten, jg.28, nr.1;

Ringvangst van Pallas' boszanger - Invloeden van agrarische methoden op de weidevogelstand - De Muskusrat - Over het waarnemen van Paapjes - Waarnemingen - Opmerkelijk broedgeval van de Kievit - Vroeg Merelbroedsel - Russische Stormmeeuw als verkeersslachtoffer te Ouwsterhaule - Hoe lang kan een Wilde eend wel leven?

De Pieper, jg.14, nr.3;

Het atlasproject in Noord-Holland Noord in 1974 - Coördinatie van werkzaamheden, die verband houden met het bouwen en plaatsen van nestkasten en kunstnesten voor stootvogels en uilen.

De Tijftjaf, orgaan van de VWG-CJN, jg.20, nr.1;

Algemene orientatie tot de rui bij vogels - Verslag van de waterwildtelling van het IJsselmeer op 16 november 1974.

Aanvullende gegevens over de verspreiding van het Korhoen in het Gooi

In het najaar van 1974 en in het voorjaar van 1975 heb ik geregeld een Korhaan waargenomen fouragerend op de weilanden tussen de Herenweg en de Kwakel in Kortenhoef. Jonkers (1973) vermeldt wel waarnemingen rond Ankeveen (in 1944) maar noemt Kortenhoef niet. Wel wijst hij al op de mogelijke spreiding tengevolge van de woningbouw op de Hilversumse Meent. Hier volgt een lijstje met data waarop de Korhaan werd waargenomen: 10 nov. 1974; 8 dec.'74; 8 febr.'75; 22 febr.'75; 14 mrt.'75 (W.v.d.Hijden).

Lit.: Jonkers, D. 1973 : De korhoenders van het Gooi.

R.G.Moolenbeek

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het bestuur

- Voorzitter : J. Harder, Alexanderlaan 20, Hilversum, 02150-52842;
Secretaris : J. Klein, Zwaardemakerstraat 12, Bussum, 02159-13389;
Penningmeester : Mevr. H.E. Disselkoen-Piepers, Beethovenl. 45, H'sum, 46285;
Leden : bij deze leden berust tevens het contactadres van de voor hun naam genoemde subgroep;
Avifauna : R. van Poelgeest, Oliv. van Noortstraat 83, Hilversum, 50753;
Nestkasten : vacant;
Excursies : Mevr. L.J. Dwars-van Achterbergh, Prinsenstraat 15, H'sum;
Zd. Flevoland : Mevr. A.C. Hartlief, Lange Heul 229, Bussum, 02159-31226;
Beheer Noodschooltje : Mevr. M.A.F.H. de Wijs-Tabois, Stalpaertstr. 10, H'sum, 56928;

Verdere contactadressen:

- Ringonderzoek : E.R. Osieck, Steffenshein 20, Laren, 02153-89720;
Controleurs Vogelwet 1936: L.F. Rynja, K.P.C. de Bazelstraat 9, Bussum, 18721;
Vogelcursus : Mevr. C.C.M. Last-Hendriks, Mr. J.C. Bührmannlaan 46, Ankeveen, 02150 - 62099;
Inzenden waarnemingskaartjes: A. Bode, Coehoornstraat 64, Hilversum;
Opgeven excursies: C. de Rooy, Rading 80, Nieuw Loosdrecht, 1641 (na 18.00 u.);
Inzenden kopij: L.F. Rynja, K.P.C. de Bazelstraat 9, Bussum, 02159-18721.

I N H O U D

- pag. 1: Schoenmaker blijf bij je leest;
2: Programma;
3: Verslag Alg. Ledenvergadering;
4: idem (vervolg);
5: Soorteninventarisaties 1975;
6: De jacht in Nederland;
7: idem (vervolg);
8: Oecologie Oeverzwaluw;
9: idem (vervolg);
10: Veldwaarnemingen;
11: Futen van Naarden;
12: Terugmeldingen van geringde vogels;
13: idem (vervolg);
14: Nestkastverslag 1974 Hoorneboeg;
15: idem (vervolg) + ledenmutaties;
16: Waterwildtelling november 1974;
17: idem (vervolg);
18: idem (vervolg);
19: idem (vervolg) + subgroep nestkasten;
20: Redactiemedewerkers + data tellingen/Pluismeer inventarisatie;
21: ontvangen literatuur + korhoengegevens;
22: Lijst van adressen + inhoud.

Inzenden kopij voor het september-nummer:
zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 augustus 1975 aan:
L.F. Rynja, K.P.C. de Bazelstraat 9, Bussum.
